

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Konferencja Bezpieczeństwo w Bibliotece I (Chorzów, 31 stycznia 2014 r.)

Author: Barbara Kołodziej

Citation style: Kołodziej Barbara. (2014). Konferencja Bezpieczeństwo w Bibliotece I (Chorzów, 31 stycznia 2014 r.). "Nowa Biblioteka" (Nr 1 (2014), s. 227-231).

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Nowa Biblioteka
nr 1 (14), 2014

Barbara Kołodziej
Biblioteka Teologiczna
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: barbara.kolodziej@us.edu.pl

**KONFERENCJA *BEZPIECZEŃSTWO W BIBLIOTECE I*
(CHORZÓW, 31 STYCZNIA 2014 R.)**

Bezpieczeństwo w Bibliotece to temat konferencji, która odbyła się 31 stycznia 2014 r. w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu Wydział Zamiejscowy w Chorzowie. Organizatorami spotkania były Biblioteka Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu Wydział Zamiejscowy w Chorzowie (WSB) oraz Biblioteka Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach (WSBiF). Obrady, odbywające się w ramach XXIX Forum Sekcji Bibliotekarzy Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach, zainaugurowały cykl spotkań poświęconych problemom bezpieczeństwa osób, zasobów i danych w bibliotekach.

W prezentowanej konferencji uczestniczyli bibliotekarze szkół wyższych, bibliotek publicznych, szkolnych, pedagogicznych, a także naukowcy i studenci bibliotekoznawstwa. Uroczystego otwarcia i powitania zgromadzonych dokonał prodziekan Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie WSB w Poznaniu Krzysztof Krysieniak, który wyraził swoje uznanie dla organizatorów i zaproszonych prelegentów za podjęcie trudnego tematu. Dziękując uczestnikom za liczne przybycie dyrektor Biblioteki WSB w Poznaniu Wydział Zamiejscowy w Chorzowie, Bogumiła Urban, poinformowała, że jest to pierwsza konferencja z serii *Bezpieczeństwo w Bibliotece*, a kolejna odbędzie się już jesienią tego roku. Przypomniała również, że pomysłodawczynią projektu była Magdalena Palubska, kierownik Biblioteki WSBiF w Katowicach, współorganizator konferencji.

Program spotkania obejmował zagadnienia, które ujęto w dwóch blokach tematycznych: pierwszy dotyczył bezpieczeństwa jako wyzwania dla współczesności, drugi natomiast bezpieczeństwa zasobów oraz danych bibliotecznych. Moderatorem obu części był Wiesław Babik z Uni-

wersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, który przybliżył zgromadzonym sylwetki poszczególnych prelegentów.

Pierwszym z zaproszonych wykładowców był Leszek F. Korzeniowski. W wystąpieniu pt. *Wprowadzenie do tematyki bezpieczeństwa* podjął temat symboliki zagrożeń, które towarzyszą człowiekowi od samego początku jego istnienia. Symbolika ta jest obecna w literaturze i w sztuce, a rolą biblioteki we współczesnym świecie powinno być pielęgnowanie tych faktów i udostępnianie ich czytelnikom. Prelegent przybliżył pojęcie i etapy tworzenia się nowej dziedziny wiedzy – securitologii (nauki o bezpieczeństwie), będącej od 2011 r. dyscypliną posiadającą przedmiot i metodologię badań. Securitologia w sposób naukowy wskazuje perspektywy niwelowania zagrożeń dla istnienia, rozwoju oraz normalnego funkcjonowania człowieka i organizacji społecznych. Według L. F. Korzeniowskiego w bibliotekach istnieje cały zestaw zagrożeń, które pracownik powinien umieć przewidywać. Najważniejszym warunkiem poprawy stanu bezpieczeństwa jest edukacja, podnoszenie świadomości zagrożeń i umiejętności racjonalnego podejmowania decyzji prowadzących do bezpiecznego życia i bezpiecznej działalności gospodarczej.

Bezpieczeństwo finansowe klienta indywidualnego przybliżyła Mirosława Capiga z WSBiF w Katowicach. Autorka skoncentrowała się na wybranych aspektach bezpieczeństwa finansowego w związku ze światowym kryzysem ekonomicznym. Zjawisko to wyzwoliło potrzebę opracowania strategii bezpieczeństwa segmentów rynku finansowego, a co za tym idzie bezpieczeństwa klienta tego rynku. Państwo jest odpowiedzialne i zainteresowane tworzeniem sieci bezpieczeństwa finansowego, w skład której wchodzi: instytucje nadzorcze, systemy bezpieczeństwa, ochrona klienta rynku finansowego, dyscyplina rynkowa, systemy kontroli, audyt zewnętrzny. Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) chroni klienta indywidualnego na rynku finansowym. Do zadań KNF należy podejmowanie działań: służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego; edukacyjnych w zakresie działalności rynku finansowego; ponadto kontrola nad konstruowaniem umów; oraz rozstrzyganie sporów wynikających z umów między podmiotami podlegającymi nadzorowi KNF, a odbiorcami usług świadczonych przez te podmioty.

Adam Mamot z WSBiF w Katowicach w referacie – *Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa osobistego – kształtowanie wpływu na własne bezpieczeństwo* skoncentrował uwagę słuchaczy głównie na przedstawieniu i scharakteryzowaniu bezpieczeństwa osobistego. Według referującego brak jest jednoznacznej jego definicji. Można jednak określić, że zajmuje się ono ochroną człowieka i ukierunkowane jest w szczególności na wywołanie poczucia braku zagrożenia. We współczesnym świecie niebezpieczeństwo, na które narażony jest człowiek może wywołać każda zmiana ustroju lub na rynku pracy czy też kryzys gospodarczy. Mówiąc

o bezpieczeństwie osobistym A. Mamot zacytował słowa Lucie Dupuis, wykładowczyni nauk policyjnych na Uniwersytecie w Montrealu: „My kobiety czujemy się pewniej w ciągu dnia z tego prostego powodu, że jest widno dzięki czemu możemy lepiej kontrolować to co się wokół nas dzieje”. Kontynuując wątek bezpieczeństwa kobiet, prelegent podał bardzo praktyczne zalecenia dotyczące unikania sytuacji niebezpiecznych dla naszego życia i zdrowia, także w miejscu pracy.

W kolejnej części wystąpienia prezentację dotyczącą Krajowego Stowarzyszenia Ochrony Informacji Niejawnych (KSOIN) przedstawił pułkownik rezerwy, prezes Zarządu KSOIN oraz Stowarzyszenia Wspierania Bezpieczeństwa Narodowego, Mieczysław Tadeusz Koczkowski. Głównym celem obu stowarzyszeń jest popularyzacja wiedzy na temat szeroko pojętej ochrony informacji niejawnych, jak również podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pionu ochrony. Ważnym elementem ich działania jest przygotowywanie materiałów szkoleniowych z zakresu ochrony informacji i ochrony danych osobowych. Dzięki współpracy z organizacjami pozarządowymi, partnerami medialnymi oraz uczelniami, materiały te mogą być szeroko rozpowszechnione wśród podmiotów (w tym bibliotek), które powinny posługiwać się w swojej działalności ustawami: o ochronie informacji niejawnych oraz aktami wykonawczymi wydanymi do ustawy; o ochronie danych osobowych; o prawie autorskim i prawach pokrewnych; o podpisie elektronicznym; o ochronie baz danych; o świadczeniu usług drogą elektroniczną; dotyczącą prawa telekomunikacyjnego; oraz o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Podczas tego wystąpienia zaprezentowano również rodzaje informacji w jednostkach organizacyjnych, a za chronione prawnie i bezwzględnie uznano informacje niejawne i dane osobowe.

W drugiej części konferencji pierwszą prelegentką była Jadwiga Stawnicka – pracownik Uniwersytetu Śląskiego, której zainteresowania naukowe koncentrują się wokół problematyki komunikacji w sytuacjach kryzysowych. Jako bardzo ważną determinantę bezpieczeństwa wskazano jego promowanie, gdzie wartością nadrzędną jest rola debat społecznych. Często wynikają one i są inspirowane inicjatywami lokalnymi, bowiem „Rewolucja XXI wieku nie przebiega w informacji, ale w komunikacji” [1, s. 18]. Debaty społeczne przeprowadzone w różnych dzielnicach Katowic, cieszące się ogromnym zainteresowaniem, w pełni odzwierciedlają tezę, iż problemów nie rozwiąże się jeśli się je przemilcza. Ciekawą formą promocji pracy bibliotek mogłyby być debaty dotyczące bezpieczeństwa widzianego oczami pracowników i użytkowników. W zaleceniach związanych z debatami w sytuacjach kryzysowych, stosowane techniki, taktyki, strategie i triki negocjacyjne pozwalają na przeprowadzenie konstruktywnej „walki na słowa”. W pracach J. Stawnickiej, takich jak m.in.: *Bezpieczeństwo uczestników interakcji – kiedy słowo jest bronią*

(Dąbrowa Górnicza 2012) i *Modele komunikacji w sytuacjach kryzysowych* (Dąbrowa Górnicza 2012) zagadnienia dotyczące komunikacji językowej w środowisku pracy czy podczas kryzysu mogą być pomocne w codziennej pracy bibliotekarzy różnych typów bibliotek.

O *Bezpieczeństwie danych i systemów teleinformatycznych* mówił Andrzej Koziara, kierownik Departamentu Informatycznego Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach. Autor skupił się na przybliżeniu problematyki bezpieczeństwa w bibliotece, którego zapewnienie obejmuje zestaw działań zgodnych z prawem, statutem instytucji i jej regulaminami. Aby to osiągnąć niezbędna jest znajomość w teorii i praktyce aktów prawnych i normatywnych: ustaw, rozporządzeń Prezesa Rady Ministrów, dyrektyw unijnych, wybranych norm informatycznych, organizacyjnych czy też raportów technicznych Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej i Międzynarodowej Komisji Elektrotechnicznej. W bibliotecznych strukturach zarządzania bezpieczeństwo instytucji zależy m.in. od odpowiedzialności kierownictwa, właściwego doboru kadr, stosowanych procedur oraz wyposażenia i sprzętu technicznego placówki. Kadra zarządzająca określa obszary bezpieczne, np. fizyczne zabezpieczenie wejścia, biur, pomieszczeń i urządzeń. Zainteresowanym tematem prelegent zaproponował zapoznanie się z pracą Andrzeja Białasa *Bezpieczeństwo informacji i usług w nowoczesnej instytucji i firmie* (Warszawa 2007).

Obrady konferencyjne zakończyło wystąpienie Sylwii Błaszczuk z Biblioteki Śląskiej w Katowicach poświęcone zagrożeniom zbiorów w bibliotece i profilaktyce ich ochrony. Referentka omówiła źródła zagrożeń dla zbiorów, takie jak: warunki przechowywania, sposób korzystania, naturalne zużycie, katastrofy, także te powodowane przez człowieka. Środowisko, czyli przede wszystkim: klimat, czystość, światło, mikroorganizmy, owady i gryzonie są głównymi czynnikami niebezpiecznymi dla zbiorów bibliotecznych. Po pojawieniu się pierwszych objawów ich zniszczenia (kruchość papieru, wysuszenie skór i pergaminu, a z drugiej strony – zawilgocenie oraz rozwój pleśni i owadów) wymagane jest wdrożenie działań profilaktycznych. Zakupienie dla potrzeb biblioteki termohigrografu skutkuje tym, że temperatura i wilgotność są pod stałą kontrolą i można podjąć w szybkim czasie odpowiednie działania zaradcze. Na wypadek katastrof naturalnych lub sztucznych warto wdrożyć okresowe kontrole techniczne budynku i instalacji oraz przygotować plan wraz z kartą informacyjną, numerami telefonów i nazwiskami do kontaktu w przypadku wystąpienia kataklizmu.

Po zakończeniu wszystkich referatów i podsumowaniu obrad nastąpił czas na krótką dyskusję i refleksje. Podczas sympozjum podkreślano, że takie spotkania są potrzebne i służą pomocą we wspólnym rozwiązywaniu problemów, wypracowywaniu nowych kierunków działań oraz dają

okazje do wzajemnego poznania i wymiany doświadczeń. Zatem kolejną konferencję dotyczącą tematyki bezpieczeństwa w bibliotekach należy uznać za potrzebną i oczekiwaną.

BIBLIOGRAFIA:

- [1] Mistewicz E.: *Marketing narracyjny*. Gliwice 2011. ISBN 978-83-246-3523-8.